

Zbliżamy się do końca realizacji projektu. Zakończenie planujemy 16 grudnia 2010 roku organizacją konferencji nt. „Czy jesteśmy ekologiczni?”, podczas której podsumujemy zrealizowane działania, ocenimy uzyskane efekty rzeczowe i ekologiczne. Gminy, szkoły uczestniczące w projekcie mają jeszcze czas na złożenie w RCEE w Płocku wniosku o przyznanie tytułu „Gminy Zrównoważonego Rozwoju”/„Szkoły Zrównoważonego Rozwoju” – zgodnie z regulaminami konkursów ogłoszonych na stronie internetowej www.rceeplock.eko.org.pl i szczegółowo omawianymi podczas seminariów. Realizując w/w przedsięwzięcie, staraliśmy się dotrzeć do całego społeczeństwa naszego regionu, między innymi za pośrednictwem mediów – dlatego konferencja lutowa poświęcona była „Roli mediów w kształtowaniu świadomości ekologicznej społeczeństwa”. Ciekawa tematyka konferencji, bardzo interesujące wystąpienia prelegentów i bogata dyskusja zachęcała do ścisłej współpracy mediów z administracją publiczną, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami edukacji ekologicznej w zakresie komunikacji społecznej w ochronie środowiska, szerzenia wiedzy ekologicznej, prezentowania w przystępny sposób problemów ekologicznych i sposobów ich rozwiązywania, a także osób zaangażowanych w sprawę ochrony środowiska, technologii przyjaznych środowisku.

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dostęp społeczeństwa do informacji o środowisku

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku realizuje projekt „Region płocki, Kujaw i Ziemi Kutnowskiej – regionem świadomych ekologicznie”, dzięki środkom NFOŚiGW w Warszawie, którego celem jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Mazowsza, Kujaw i Ziemi Kutnowskiej dla wdrażania zrównoważonego rozwoju.

Seminarium dotyczące dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku

RCEE w Płocku prezentuje w internecie, na łamach płockich gazet, w radio szereg informacji o środowisku, jego ochronie, zasadzie rozwoju zrównoważonego. Dziś kolejna informacja dotycząca komunikacji społecznej, dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku.

Komunikacja społeczna w ochronie środowiska jest wymianą przekazów pomiędzy osobami w celu związanym z ochroną środowiska.

Proces udziału społecznego nie jest możliwy bez działań komunikacyjnych, ponieważ:

- ▶ nie można podejmować decyzji, nie posiadając wszystkich istotnych informacji, a dla ich przekazania konieczne jest wdrożenie skutecznych sposobów informowania,
- ▶ dobre działania komunikacyjne w ochronie środowiska nie są możliwe bez wzięcia pod uwagę opinii ludzi, bez otwarcia przestrzeni dla debaty dla zebrania uwag i sugestii, bez zaproszenia społeczności lokalnych do udziału w opracowaniu programów, planów, które dotyczą ich własnego środowiska.

Prawo dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku.

Dostęp do informacji o środowisku jest prawem obywatelskim, przyznanym przez Konstytucję RP z 1997 r. Art.74 ust.3 Konstytucji gwarantuje każdemu prawo do informacji o stanie środowiska i jego ochronie, a więc podejmowanych w tej mierze działaniach. Prawa tego można dochodzić w granicach określonych w ustawie, dlatego zasadnicze znaczenie ma, zgodnie z wymaganiami prawa międzynarodowego i wspólnotowego, ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz.1227 z późn. zmianami). Prawo dostępu przysługuje każdemu, bez jakichkolwiek ograniczeń podmiotowych (obywatelstwo, miejsce zamieszkania, wykształcenie itp.), bez względu na cel, dla którego informacja ma być wykorzystana. Nie jest konieczne wykazanie się jakimkolwiek interesem (prawnym lub faktycznym).

Co to jest informacja o środowisku?

Informacje o środowisku, jego ochronie, które podlegają upublicznieniu, to informacje znajdujące się w posiadaniu organu administracji, wytworzone przez ten organ lub otrzymane

przez organ od osoby trzeciej. Może być to informacja pisemna, ustna, wizualna, dźwiękowa lub baza danych na nośniku informatycznym. Prawo wylicza, które informacje podlegają upublicznieniu. Są to informacje:

- ▶ dotyczące stanu elementów środowiska i ich wzajemnego oddziaływania,
- ▶ o emisjach, działaniach wpływających lub mogących wpływać na elementy środowiska, na emisje i zanieczyszczenia,
- ▶ o wpływie stanu środowiska na zdrowie i warunki życia ludzi oraz na dobrą kulturę,
- ▶ o działaniach i środkach, w szczególności administracyjnych i ekonomicznych, mających na celu ochronę środowiska,
- ▶ o planach, programach, analizach finansowych, działaniach związanych z podejmowaniem rozstrzygnięć istotnych dla ochrony środowiska.

Szczegółowe dane o upublicznieniu informacji zawiera art. 9 wymienionej ustawy.

Nie wszystkie informacje o środowisku podlegają upublicznieniu. Dla ochrony bezpieczeństwa publicznego, praw innych osób, aby umożliwić administracji normalne wykonywanie zadań ustawa przewiduje wyjątki od zasady dostępu do informacji.

Do kogo zwracamy się o udostępnienie do informacji?

Obowiązek udostępnienia informacji ciąży na wszystkich organach administracji, które są w posiadaniu informacji oraz innych podmiotach, gdy są one z mocy prawa lub na podstawie porozumień powołane do załatwiania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony, jeśli takie informacje posiadają (np. jednostki powoływane przez gminy do gospodarowania ściekami, zarządzania zielenią), prywatne firmy zajmujące się na podstawie umowy gospodarką odpadami. Informacje o środowisku posiadają: Ministerstwo Środowiska, instytucje centralne (Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska), marszałek województwa, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, starosta, wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Jak wnioskować o informację?

Informacje udostępnia się na piśmie wniosek, a jeśli informacja nie wymaga wyszukiwania, wystarczy wniosek ustny. Organ ma obowiązek

udostępnić informację albo wydać decyzję o odmowie udostępnienia informacji bez zbędnej zwłoki. Dokumenty, o których dane zamieszczone są w publicznie dostępnych wykazach, muszą być udostępniane w tym samym dniu, w którym złożono wniosek. W publicznie dostępnych wykazach na stronach Biuletynu Informacji Publicznej umieszczone są w szczególności informacje o:

- ▶ wnioskach o wydanie decyzji administracyjnych,
- ▶ decyzjach administracyjnych i postanowieniach,
- ▶ projektach polityk, strategii, planów lub programów i przyjętych już dokumentach,
- ▶ raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, programach oddziaływania na środowisko, analizach porealizacyjnych, dokumentacjach geologicznych, wynikach prac badawczych, dokumentach dotyczących gospodarowania odpadami,
- ▶ o wykazach zawierających dane o zakresie korzystania ze środowiska.

Odpłatność za informacje.

Zasadą jest odpłatność za otrzymanie informacji (wyszukiwanie informacji, sporządzanie kopii dokumentów lub danych, przesłanie ich). Nie wnosimy opłaty za wyszukiwanie i przeglądanie dokumentów w siedzibie organu, gdy informacja może być przekazana ustnie.

Udział społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć związanych z ochroną środowiska.

Uzyskanie informacji umożliwia nam aktywne włączenie się w działania służące środowisku i jego ochronie. Istotne jest to w procedurze ocen oddziaływania na środowisko, przy opracowaniu planów, programów (w tzw. strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko), przy przygotowywaniu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000 (w ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko).

Z informacji uzyskanych od administracji publicznej wynika, iż na ogół niewielkie jest zainteresowanie społeczeństwa informacją o środowisku. Wzrasta ono wówczas, kiedy studenci, uczniowie przygotowują różne prace na temat ochrony środowiska, podczas realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. A przecież bardzo istotny jest udział społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć związanych z ochroną środowiska.

Obowiązujące przepisy prawne regulują udział społeczeństwa:

- ▶ w podejmowaniu rozstrzygnięć o charakterze ogólnym (między innymi przyjmowaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego, programów ochrony środowiska, planów gospodarki odpadami, strategii itp.),
- ▶ w podejmowaniu decyzji administracyjnych,
- ▶ uprawnienia organizacji ekologicznych odnoszące się do współudziału w podejmowaniu decyzji.

Podstawową formą udziału społeczeństwa jest prawo składania uwag i wniosków dotyczących projektowanych rozstrzygnięć – o charakterze ogólnym i decyzji administracyjnych w ramach prowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa. Są przypadki szczególne, kiedy udział społeczeństwa w określonym postępowaniu może być wyłączone (np. przedsięwzięcie realizowane na terenie zamkniętym). Prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu z udziałem społeczeństwa ma charakter powszechny, przysługuje każdemu. Organ właściwy do podjęcia określonego rozstrzygnięcia powinien umożliwić realizację prawa przed przyjęciem projektu aktu lub wydaniem decyzji. Nie wolno wprowadzać tu żadnych ograniczeń. Uwagi i wnioski mogą być wnoszone przez społeczeństwo, organizacje ekologiczne, które powołując się na swoje cele statutowe, zgłoszą chęć uczestniczenia w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, na prawach strony – w formie pisemnej, ustnie do protokołu bądź za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Uwagi i wnioski wnoszące należy w określonym terminie (*najczęściej wynoszącym co najmniej 21 dni*).

Organizacja ekologiczna wg w/w ustawy, to organizacja społeczna, której statutowym celem jest ochrona środowiska.

Włączanie się organizacji do postępowania wymaga jej aktywności, czyli zgłoszenia. Przystąpienie do postępowania jest możliwe praktycznie w każdym momencie. Ustawa daje organizacjom ekologicznym uprawnienia skargowe w postępowaniu sądowo-administracyjnym (także w przypadku, gdy organizacja nie brała udziału w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa).

Należy pamiętać, iż:

- ▶ organizacja ekologiczna jako podmiot działający na prawach strony, stroną postępowania nie jest,

▶ organ może odmówić dopuszczenia organizacji do udziału w postępowaniu (jeśli organizacja nie ma statutu organizacji społecznej, nie ma statutowego zainteresowania sprawami ochrony środowiska).

Udział społeczeństwa i organizacji ekologicznych w prowadzonym postępowaniu administracyjnym związanym z wydaniem decyzji administracyjnych lub z przyjęciem określonego dokumentu jest możliwy wówczas, jeśli jest prowadzone postępowanie wymagające udziału społeczeństwa.

Z zapewnieniem udziału społeczeństwa wiąże się szereg obowiązków adresowanych do organu prowadzącego postępowanie. Są to w szczególności informacje o przedmiocie postępowania, dokumentacji sprawy i możliwości zapoznania się z nią, sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków (*co najmniej 21-dniowym*).

Wymóg podania do publicznej wiadomości musi być realizowany poprzez:

- ▶ udostępnienie informacji na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu,
- ▶ ogłoszenie informacji w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu,
- ▶ ogłoszenie informacji przez obwieszczenie w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscu planowanego przedsięwzięcia, a w przypadku projektu dokumentu – w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu,
- ▶ w przypadku, gdy siedziba organu właściwego w sprawie mieści się na terenie innej gminy niż gmina właściwa ze względu na przedmiot postępowania, także przez ogłoszenie w prasie lub w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowościach właściwych ze względu na przedmiot postępowania.

Organ ma obowiązek także:

- ▶ przyjmować uwagi zgłoszone przez społeczeństwo, rozpatrzyć je, odnieść się do nich w przyjętej decyzji, uzasadnieniu do przyjętego dokumentu,
  - ▶ przeprowadzenie otwartej dla społeczeństwa rozprawy administracyjnej lub rozpatrzenia uwag i wniosków do przyjmowanego dokumentu,
  - ▶ podać fakt podjęcia decyzji, przyjęcia dokumentu do publicznej wiadomości.
- Prawidłowo przeprowadzona ocena spełnia wymogi otwartości, przejrzystości, a także zapewnia kontrolę społeczną przebiegu całego procesu.
- Korzyści z uspołecznienia procesu decyzyjnego są bardzo duże. Najważniejsze to:
- ▶ zapobieganie konfliktom wokół kontrowersyjnych przedsięwzięć,
  - ▶ zwiększenie wiarygodności i zaufania do władzy.

Ważne jest dobre zaplanowanie i przeprowadzenie konsultacji społecznych, na podstawie jasnych reguł, w których uczestnicy są traktowani po partnersku, dostarczają cennych informacji i wpływają na poprawę jakości decyzji i przyjętych dokumentów dot. środowiska naturalnego.

Warto z dostępu społeczeństwa do informacji skorzystać, biorąc aktywny udział w przygotowywanych przez administrację dokumentach i realizowanych przedsięwzięciach. One dotyczą naszych spraw w lokalnych środowiskach.

Mamy nadzieję, iż komunikacja i udział społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć dotyczących środowiska przyczynią się do skutecznej ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju naszego regionu. Więcej możecie się Państwo dowiedzieć w RCEE. Zapraszamy do odwiedzenia RCEE w Płocku, a także do udziału w naszych nowych projektach, w tym m. innymi: „Człowiek-energia-środowisko. Zrównoważona przyszłość Mazowsza, Kujaw i Ziemi Łódzkiej”, który rozpoczynamy konferencją 4 listopada 2010 r. w Centrum Rekreacyjno-Szkoleniowym „Żawakol” w Gąbinie. Szczegóły na stronie internetowej www.rceeplock.pl

Janina Kawalczevska